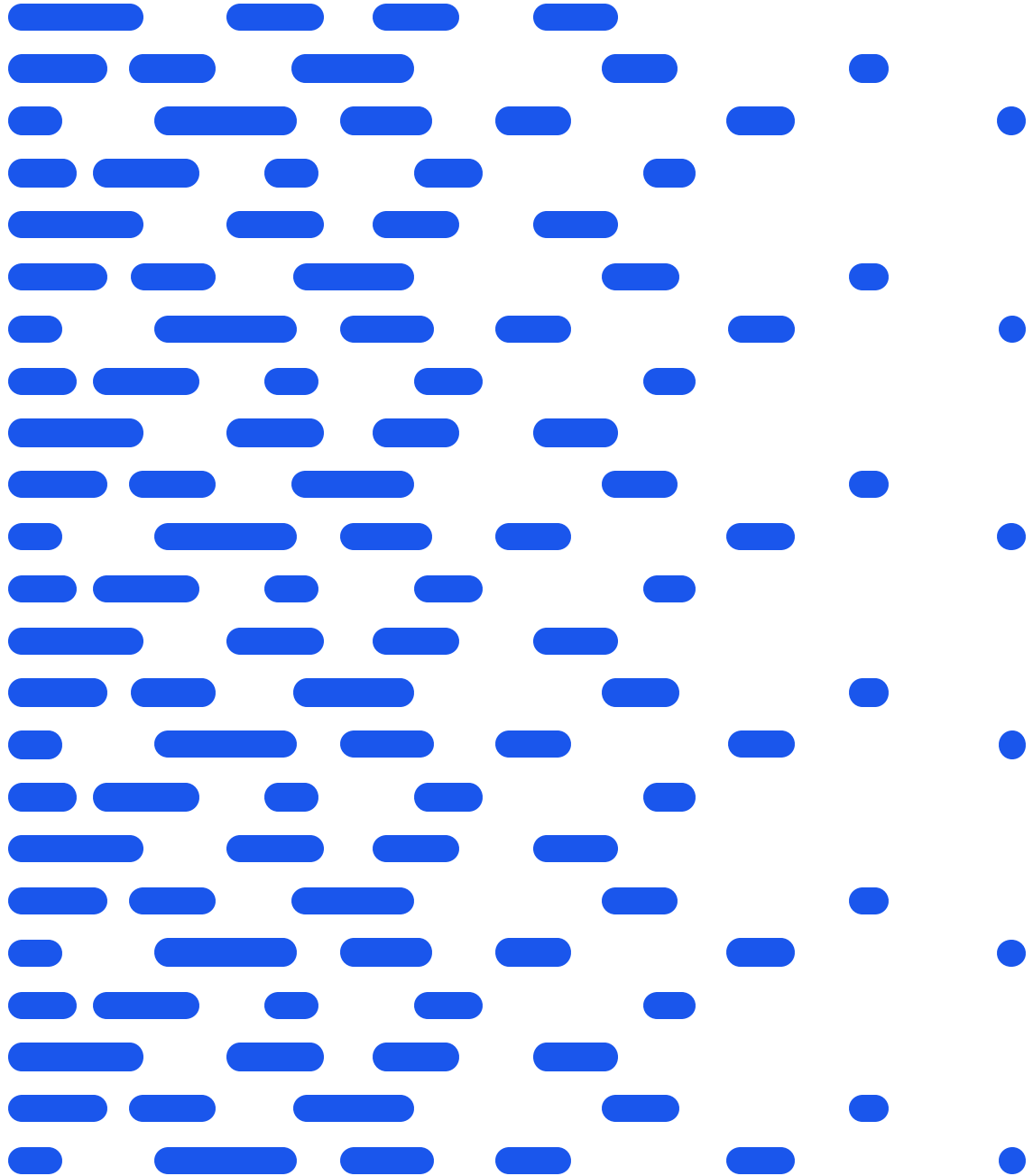
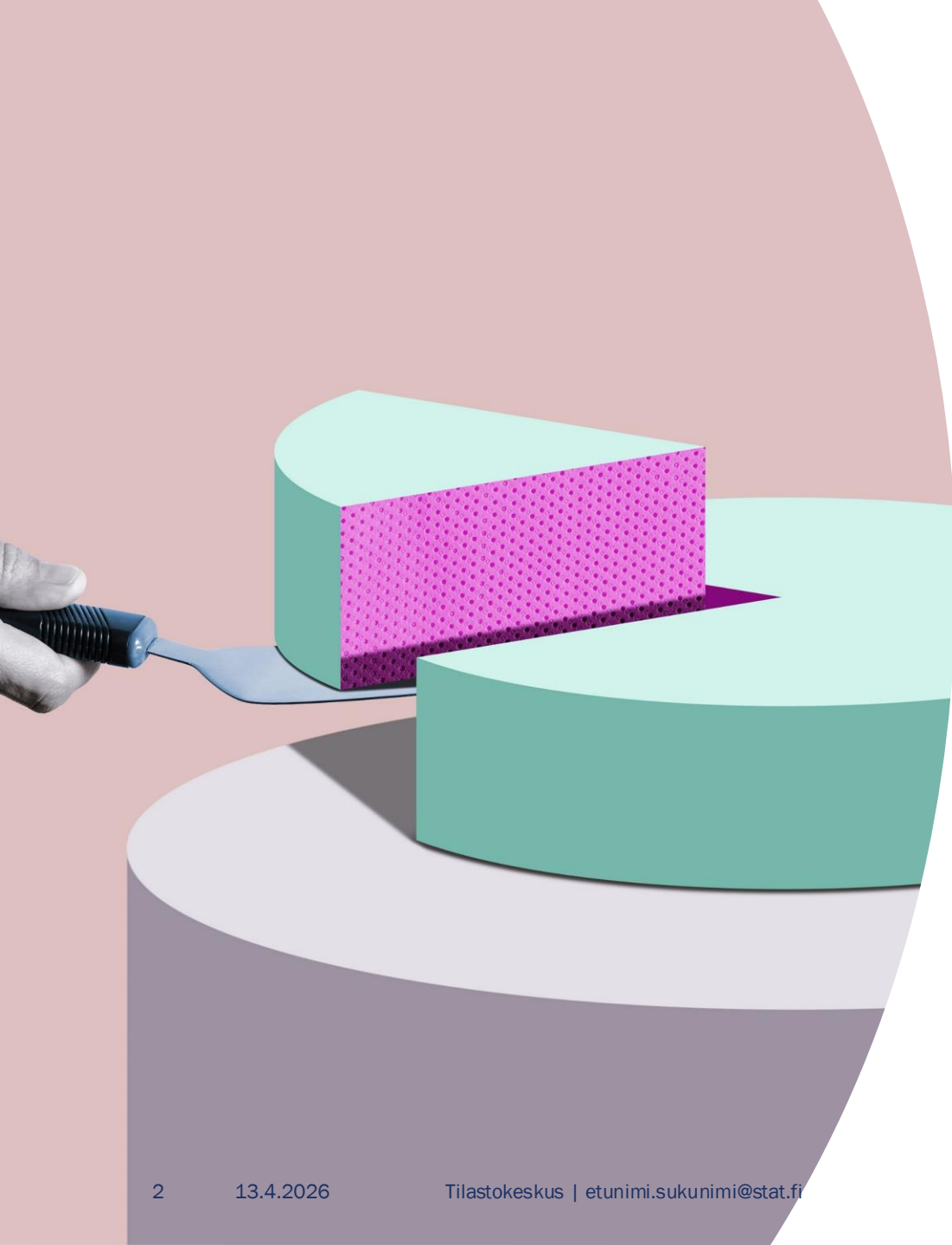

Keskustelutilaisuus Tilastokeskuksen tutkimusaineistojen tulevaisuudesta

13.4.2026

Teams

Tilaisuuden ohjelma

- 13:00 Tilastotuotannon muutokset
Mari Ylä-Jarkko, ylijohdaja, Tieto- ja tilastopalvelut
- Keskustelu
- 13:30 Tutkimusaineistojen pseudonymisoinnin muutokset
Olli Kajava, yliaktuaari, Tutkijapalvelut
- Keskustelu
- 14:00 Tutkijapalvelun hintojen korotuspaineet vuodelle 2027
Ville Vertanen, ylijohdaja, Kumppani- ja ekosysteemisuhteet
- Keskustelu

Tilastotuotannon muutokset

Mari Ylä-Jarkko, ylijohhtaja

659

tilastojulkistusta

675 htv

 3,16 henkilöstön
työtyytyväisyys
asteikolla 1-4

Rahoitus

51 M€ valtion budjetista

10 M€ tuotot maksullisista
palveluista

160 vuotta
tietoa ja tilastoja

103
kpl

139
tilastoa

5 758

taulukkoa tietokannassa

Tilastoja varten tarvittut tiedot

95 % rekistereistä
5 % kyselyillä

95,5 prosenttiin kyselyistä oli
mahdollista vastata verkossa

Tilastokyselyjä

170 000 vastausta organisaatioilta

140 000 vastausta henkilöiltä ja
kotitalouksilta

tutkijoille

443 käyttölupaa

292 aineistotoimitusta

1 027

maksullista toimeksiantoa

83 %

suomalaisista
tuntee Tilastokeskuksen

87 %

suomalaisista pitää
Tilastokeskusta luotettavana

4 800

tietopalvelun
vastaamat
yhteydenotot

9 100

seuraaaja
LinkedInissä

13,2 miljoonaa

sivulatausta
stat.fi
-sivustolla vuodessa

Lue lisää: stat.fi

Tilastot ja talous

- Tilastokeskuksen toimintamenomäärärahat pienenevät noin 6 miljoonalla eurolla vuodesta 2023 eli noin 10%
- Henkilöstön määrä vähenee 740:stä 600:aan
- Uusia EU-tilastovaateita tulossa, mm.
 - kansantalouden tilinpito ja ympäristötilinpito laajenevat
 - toimitilaindikaattoreista tuotetaan uutta tietoa
 - väestötilastoja uudistetaan
 - maksutase, energiatilastointi ja yrityksiä koskevat työmarkkinatilastot laajenevat
- Tarkastelussa EU-tilastolainsäädännön ulkopuoliset tilastot, joiden tuotantokustannuksiksi arvioidaan noin 2 milj. euroa vuosittain

Tilastot ja talous

- Julkistustiheyden ja/tai tilastosisällön supistamiset: 8 tilastoa
- Tilastojen keskeytys ja/tai lakkautus: 27 tilastoa
- Kokeellisen tilaston keskeytys ja/tai lakkautus: 9 tilastoa
- Lausuntopyyntö ja muistio löytyvät [Lausunto - Lausuntopalvelu](#)'sta

2025

Lakkautettu kokonaan:

- Kotitaloustuotannon arvo
- Aloittaneet ja lopettaneet yritykset
- Vapaa-ajan osallistuminen
- Joukkoviestintä
- Verot ja veronluonteiset maksut

Yhdistetty muihin tilastoihin:

- Kuntasektorin/ paikallishallinnon palkat
- Valtion kuukausipalkat
- Yksityisen sektorin kuukausipalkat
- Yksityisen sektorin tuntipalkat
- Verot ja veronluonteiset maksut

2027

Keskeytys ja/tai lakkautus/supistusuhan alla mm.

- Asuntojen vuokrat
- Kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi
- Korjausrakentaminen
- Kansantalouden tuottavuusmittarit
- Teollisuuden uudet tilaukset
- Yritystukitilasto
- Opintojen kulku
- Väestöennuste
- Rikos- ja pakkokeinotilasto
- Syytetyt, tuomitut ja rangaistukset
- Ulosottovelalliset
- Velkajärjestelyt
- Vaalitulokset
- Moottoriajoneuvokanta
- Tietilasto

Merkittävimmät yhtymäkohdat tutkimusaineistoihin

Tilasto	Tutkimusaineisto
Yritystukitilasto	FIRM_SUBSID Yritystietokanta -valmisaineisto käytössä 16 tutkimushankkeella ja 130 tutkijalla
Konkurssit ja yrityssaneeraukset	FIRM_BANKR konkurssit ja yrityssaneeraukset -valmisaineisto käytössä VATT-datahuoneella ja 14 muussa hankkeessa, n. 140 tutkijalla
Asuntojen vuokrat	Keskeisiä tietoja mikrosimuloinnissa
Koulutustilastot	Keskeisiä tietoja EDUC-valmisaineistossa sekä monissa räätälöidyissä hankkeissa
Mootoriajoneuvoja koskevat tilastot	Kaksi tutkimusaineistoa, jotka käytössä 10 tutkimushankkeella
Oikeustilastot	Suuri kysyntä sekä VATT-datahuoneelle että muille tutkijoille, valmisaineistot suunnitteilla
Vaalitilastot	Kohtalaista kysyntää tutkimusaineistona

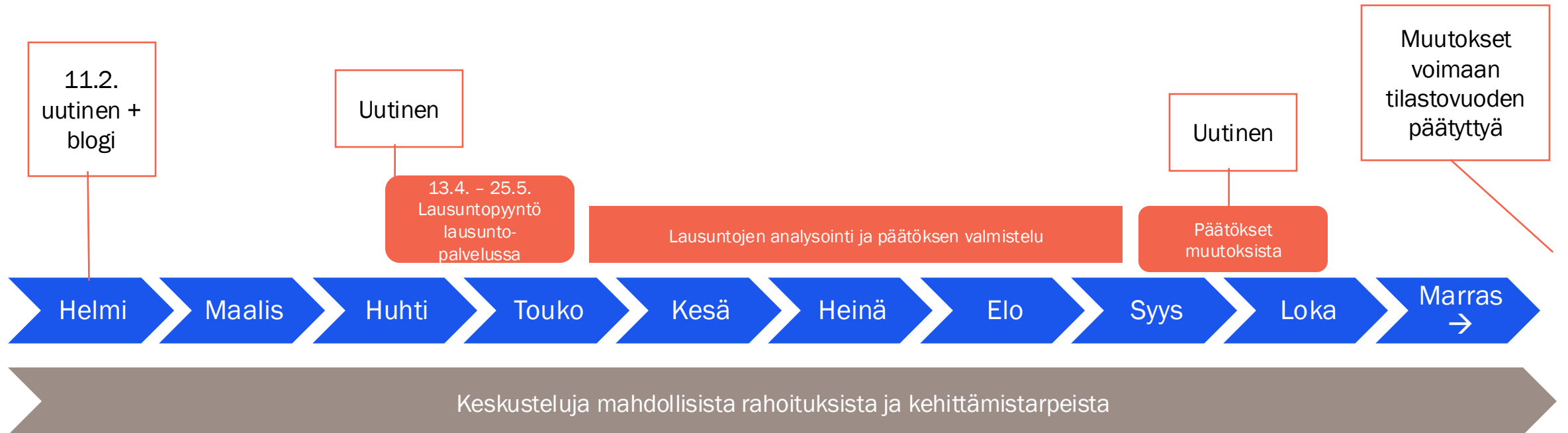

Mahdollisia vaikutuksia Tilastokeskuksen tietojen tutkimuskäyttöön

- Aineistot TK:hon tutkijakäyttöön sopimusperusteisesti mikäli aineistot eivät tule TK:lle tilastointia varten
- Aineistojen käsittely vähenee ja voi vaikuttaa tiedon laatuun, käsittelytyön rahoitus asiakasrahoitteista ja mahdollisesti tuo lisäkustannuksia tutkijapalveluille ellei erillisrahoitusta
- Tietotuotannon rahoituskysymykset aineistojen hankintaan ja käsittelyyn voivat lisätä painetta hinnan korotukseen

Käsittelyaikataulu tilastomuutoksille 2026

A hand is shown using a computer mouse on a wooden desk. In the foreground, a large, three-dimensional '@' symbol is made of cardboard. The background is blurred, showing a white wall and a wooden shelf.

Lisätietoja

Lausuntopalvelu.fi

Ylijohtaja Mari Ylä-Jarkko

Mari.yla-jarkko@stat.fi

Projektijohtaja Hannele Orjala
(rahoitusneuvottelut)

Hannele.orjala@stat.fi

Tutkimusaineistojen pseudonymisoinnin muutokset

Olli Kajava, yliaktuaari

Tutkimusaineistojen pseudonymisoinnin muutokset

- Tilastokeskuksen tutkimusaineistojen pseudonymisointia uudistetaan
 - Uudistuksessa pseudotunnisteet vaihdetaan uudella menetelmällä suojattuihin tunnisteisiin
 - Muutos vahvistaa tutkimusaineistojen tietosuojaa ja mahdollista monipuolisempien tunnisteiden helpon suojaamisen
 - Henkilötunnisteiden uudelleensuojaus johtuu henkilötilastojen pseudonymisoinnin muutoksista
- Tilastokeskus tekee keskitetysti päivittyvien valmisaineistojen uudelleensuojauksen
 - Suurin osa valmisaineistoista on uudelleensuojattu
 - Osassa aineistoja tunnisteissa on havaittu virheitä, joita vielä korjataan
 - Ajantasainen tieto valmisaineistojen uudelleensuojauksesta päivitetään tutkijapalveluiden [verkkosivuille](#)
- Uudet aineistot toimitetaan FIONAan uudella pseudotunnisteella suojattuina
 - Jos vanhalla tunnisteella suojattuja tietoja halutaan liittää uusiin tietoihin, tutkimushankkeen tulee vaihtaa tunnisteet
 - Tunnisteiden vaihtamista varten hankkeilla on käytössä uusien ja vanhojen tunnisteiden väliset linkkitaulut 31.12.2026 asti
 - Jos hankkeille ei lisätä uusia aineistoja, vanhojen aineistojen käyttöä voi jatkaa vanhoilla tunnisteilla

Muutosten yhteydessä havaitut haasteet

- Valtaosa tunnisteiden vaihdosta on onnistunut virheettömästi
- Samalla esiin on noussut myös erilaisia haasteita, esimerkiksi
 - Tilanteet, joissa samalla tunnisteella on eri nimi eri aineistoissa
 - Aineistot, joissa tunnistemuuttuja voi sisältää useiden eri tunnisteiden arvoja
 - Muut yksittäisiin tunnisteisiin liittyvät ongelmatilanteet
- Keskeisten tunnisteiden linkit ovat pääsääntöisesti hyvässä järjestyksessä
 - Harvinaisempien tunnisteiden uudelleensuojauksessa voidaan tarvita tapauskohtaista selvittelyä
 - Jos havaitset ongelmia tunnisteiden yhdistymisessä, ole yhteydessä tutkijapalveluihin
- Virhetilanteet koskevat vain pientä osaa aineistoista, mutta otamme ne erittäin vakavasti

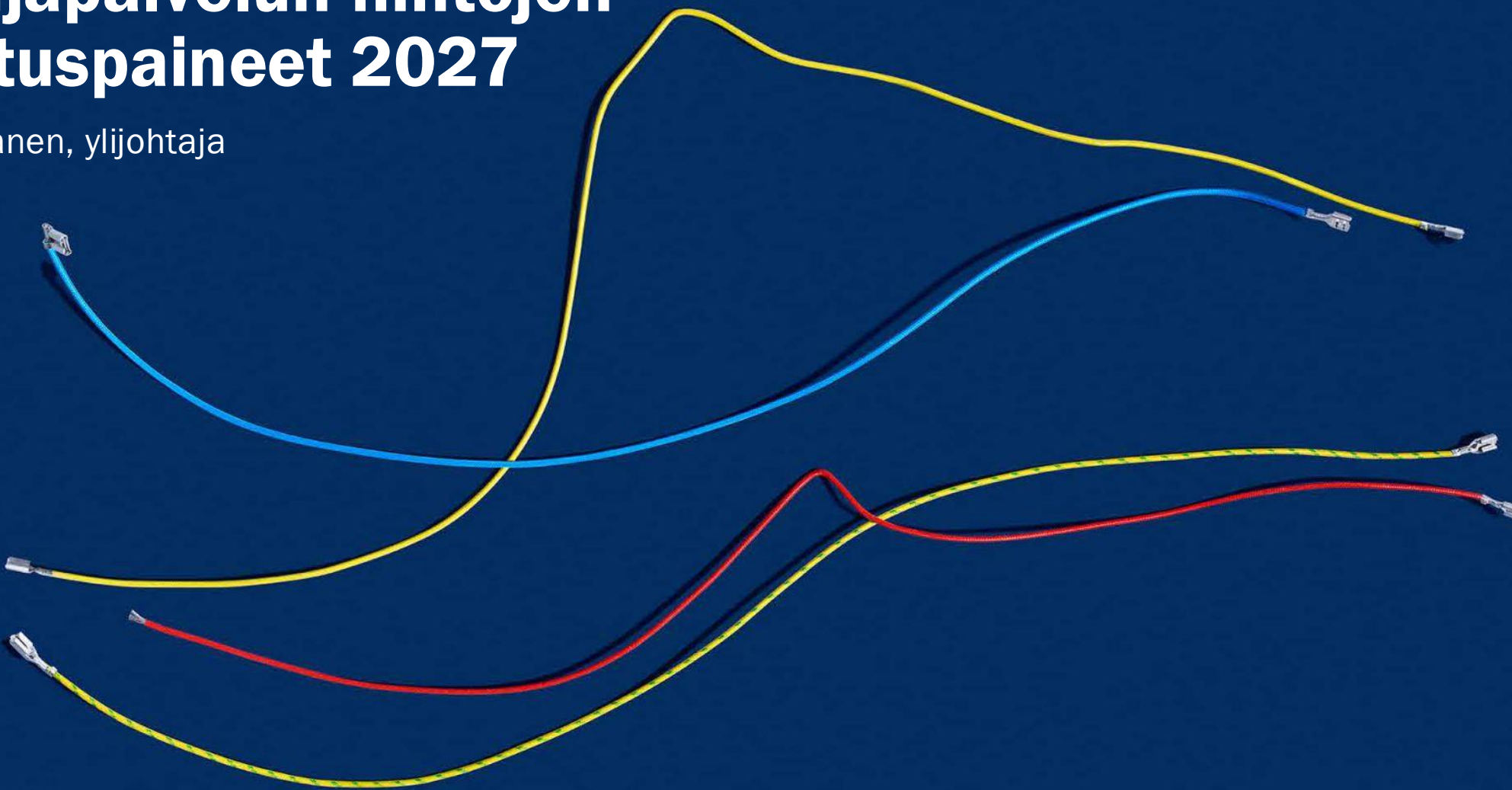
Uudelleensuojauksen vaatima levytila

- Levytilan riittävyys tunnisteiden vaihtamiseen on osoittautunut ongelmaksi joillekin tutkimushankkeille
 - Suurten aineistojen tunnisteiden vaihto voi edellyttää enemmän levytilaa kuin hankekoneella on vapaana
- Tutkimushankkeiden käyttöön perustetaan väliaikainen levy, jota voidaan käyttää aineistojen uudelleensuojaamiseen
 - Lisätila on tutkimushankkeille maksuton
 - Lisätila pyritään saamaan käyttöön kesän aikana. Tarkka ajankohta ei ole vielä tiedossa
 - Tutkimushankkeille annettava lisätila käyttää samaa jaettua kapasiteettia. Tutkimushankkeet eivät kuitenkaan näe toistensa aineistoja
 - On tärkeää, että tila vapautetaan heti kun tunnisteiden vaihto on tehty
- Kerromme lisätilan käyttöön saamisesta tarkemmin kevään aikana, kun aikataulu ja toteutus tarkentuu

Tutkijapalvelun hintojen korotuspaineet 2027

Ville Vertanen, ylijohdaja

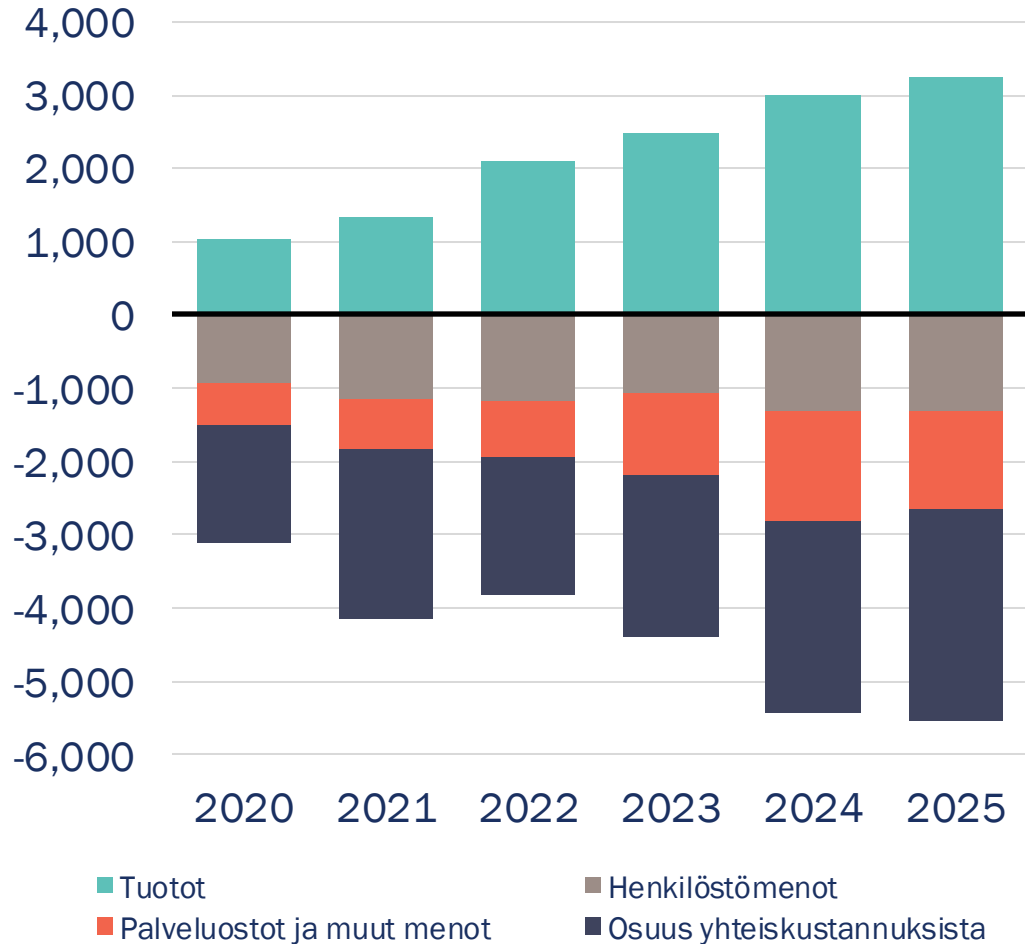
Tutkijapalvelun hintojen korotuspaineet

- Talouspoliittisen ministerivaliokunnan tekemän linjauksen mukaisesti valtion virastojen maksullinen toiminta tulee nostaa kustannusvastaavaksi
 - Tutkijapalvelun liiketaloudellisesti hinnoiteltavien suoritteiden kustannusvastaavuus oli 2025 n. 55 %
 - FIONA:n ylläpitomenojen ja yhteiskustannusten kasvu lisäävät alikatteellisuutta
 - Tilastokeskuksen toimintamenoista leikataan n. 10% vuoteen 2027 mennessä 2024 tasoon verrattuna
- Vuodelle 2026 tehtyjen hinnankorotusten ennakoitaan nostavan tuloja n. 15 %
 - Vuodelle 2027 korotustarve on huomattavasti suurempi
 - Korotusten hillitsemiseksi tutkijapalveluiden toimintaa pyritään tehostamaan niin, että palvelukyky ei merkittävästi vaarannu

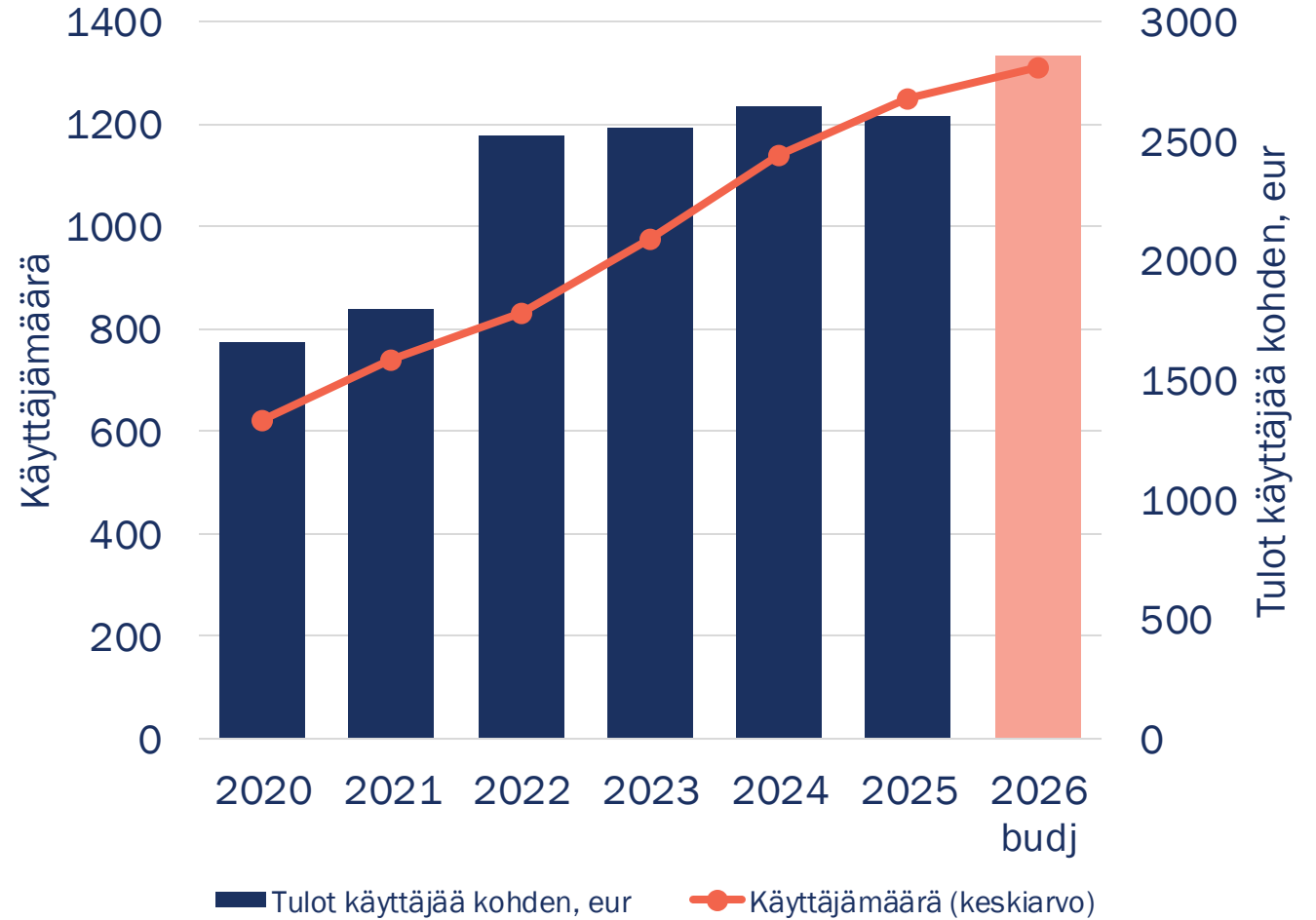

Tutkijapalvelun tuotot, kustannukset ja käyttö

Tuotot ja kustannukset

Tulot käyttäjämäärään suhteutettuna

Arvio hinnankorotustarpeesta 2027

- Tutkijapalvelun kustannusvastaava tulotavoite vuodelle 2027 on n. 5,5 milj. eur
 - Tavoite edellyttää n. 1,7 milj. eur tulojen kasvua vuoden 2026 tasoon verrattuna
 - Jos tutkijapalvelun kysyntä pysyy nykyisellä tasolla, tämä tarkoittaa hintojen korottamista 46 %:lla
- VM on asettanut työryhmän selvittämään tutkijapalvelun alikatteellisuuden korjaamista
 - Työryhmä selvittää vaihtoehtoja, joilla alikatteellisuus voitaisiin korjata ilman, että tutkijoilta perittäviä maksuja joudutaan merkittävästi korottamaan
 - Yhtenä ratkaisuvaihtoehtona selvitetään, miten nk. Spolanderin työryhmän suosituksia olisi mahdollista toteuttaa valtion maksuperustelain puitteissa. Ks. [Julkishallinnon aineistojen hyödyntämistä selvittävän työryhmän loppuraportti](#), VM:n julkaisuja 2020:54.
 - Tavoitteena on täyden kustannusvastaavuuden saavuttaminen vuonna 2027
- Vuoden 2027 hinnoittelu ratkaistaan Tilastokeskuksen maksuasetuksessa ennen vuodenvaihdetta
 - Aineistojen ja etäkäytön hinnat julkaistaan marraskuun loppuun mennessä
 - Käyttölupien hinnat päätetään vuodenvaihteeseen mennessä

Kiitos

